

Дело C-352/21

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

28 май 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Østre Landsret (Апелативен съд за Източния регион, Дания)

Дата на акта за преюдициално запитване:

27 април 2021 г.

Жалбоподатели:

A1

A2

Ответници:

I

ØSTRE LANDSRET [АПЕЛАТИВЕН СЪД ЗА ИЗТОЧНИЯ РЕГИОН]
ПРОТОКОЛ

27 април 2021 г. [...]

A1

и

A2

[...]

срещу

I

[...]

На основание член 267, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-нататък „ДФЕС“) и след консултация със страните Østre Landsret (Апелативен съд за Източния регион, Дания) реши да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз относно значението и тълкуването на член 15, параграф 5 и член 16, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (наричан по-нататък „Регламент Брюксел I“).

Производството пред Апелативния съд за Източния регион, Дания, се отнася до това дали клауза за предоставяне на компетентност в застрахователен договор, съгласно която производството трябва да бъде образувано пред съдилищата на държавата по местоживеене на застрахователното дружество, а именно Нидерландия, може да бъде приложена срещу притежателя на полицата. В това отношение съмнение поражда приложното поле на член 16, параграф 1, буква а) и член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I във връзка с посоченото относно големите рискове в рамките на клас 6 от част А на приложение I към Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Директива Платежоспособност II). Въпросът е дали член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I трябва да се тълкува в смисъл, че тази разпоредба обхваща застраховането на корпусите на плавателни съдове за развлечение, които не се използват за търговски цели, в резултат на което споразумението за избор на съд между застраховател и притежател на полица, който е потребител, може да бъде валидно сключено преди възникването на спора.

A. Фактите по делото

1. На 15 октомври 2013 г. пребиваващите в Дания жалбоподатели **A1** и **A2**, закупуват, след проверка, от търговец в Имуйден, Нидерландия, употребявана ветроходна лодка Nautor Swan 48. Съгласно договора за покупко-продажба, сключен между страните на 15 октомври 2012 г., покупната цена възлиза на 315 000 EUR, а прехвърлянето е извършено на 1 ноември 2013 г.
2. Считано от 1 ноември 2013 г., жалбоподателите също сключват с ответното застрахователно дружество **I**, със седалище в Нидерландия, застраховка „Гражданска отговорност“ и застраховка на корабния корпус.
3. Във формуляра, използван от застрахователната компания и озаглавен „Заявление за застраховане на яхта“, жалбоподателите посочват, че пристанището на домуване на ветроходната лодка ще бъде Хелзингор Нордхавн, Дания, а в параграф 13 декларират по-специално следното:

- „а. Плавателният съд само за частни цели и отдих ли ще се използва?
– х да
- б. Плавателният съд ще бъде ли отдаван под наем? – х не“.
4. Полицата, която жалбоподателите са получили от застрахователното дружество, препраща към застрахователни условия „PLV 2010“. Точки 1.7.5 и 1.7.6 от застрахователните условия гласят следното:

„Жалби

1.7.5 Всички жалби и спорове, свързани с посредническите услуги, реализацията и изпълнението на договора, могат да бъдат подадени първо до Координатора по жалбите на I BV. Ако притежателят на полицата не е удовлетворен от становището на последния, той може да се обърне към „Klachteninstituut Financiële Dienstverlening“ (Институт за жалби в областта на финансовите услуги) PO Box 93257, 2509AG THE HA[GU]E, www.klfid.nl.

Компетентен съд

1.7.6 Ако притежателят на полицата не желае да се възползва от възможностите, посочени в точка 1.7.5, или ако не е удовлетворен от разглеждането на жалбата му, той може да отнесе спора до компетентен съд в Нидерландия“.

5. Жалбоподателите оставят ветроходната лодка да презимува в Имуйден, Нидерландия, и я прибират на собствен ход в Дания през пролетта на 2014 г.
6. През 2018 г. жалбоподателите плават до Финландия, където според предоставената информация на 26 май 2018 г. засядат в плитчина. Когато през пролетта на 2019 г. ветроходната лодка била извадена на брега с цел да бъде подготвена за предстоящия сезон, жалбоподателите откриват повреди по кила и корпуса. На 14 май 2019 г. жалбоподателите съобщават за засядането на застрахователното дружество, което след оглед от оценител отказва да покрие съобщените вреди, като се обосновава с техния характер.
7. След това жалбоподателите предявяват иск срещу застрахователното дружество в страната на своето местоживееие, пред Retten i Helsingør (съда в Хелзингор), като искат застрахователното дружество да бъде осъдено да покрие ремонта за отстраняване на вредите, които са изчислени в размер на 300 000 ДKK. Застрахователното дружество възразява, че искът е недопустим, тъй като счита, че същият попада в обхвата на споразумението за избор на съд съгласно застрахователните условия и следователно трябва да бъде предявен в Нидерландия.

Б. Производството до момента

1. Съдът в Хелзингор се произнася като първа инстанция на 19 май 2020 г. и уважава възражението за недопустимост, повдигнато от застрахователното дружество, в смисъл, че искът трябва да бъде предявен пред нидерландски съд.
2. Пред градския съд се постига съгласие, че въпросът за подсъдността трябва да бъде решен в съответствие с раздел 3 от Регламент Брюксел I, уреждащ компетентността по дела във връзка със застраховането.
3. В мотивите на решението си съдът в Хелзингор посочва по-специално следното:

„Съгласно общото правило на член 11, параграф 1, буква б) от регламента, [жалбоподателите] по принцип могат да предявят иск срещу [ответника] пред съда по местоживеенето си (съда в Хелзингор).

Въпросът е дали споразумението за избор на съд, сключено между страните, поражда действие, тъй като съгласно предвиденото искът трябва да бъде предявен пред нидерландски съд.

Съгласно член 15, параграф 5 от Регламент Брюксел I — който е приложимата норма в настоящия случай — разпоредбите на раздел 3 от регламента могат да бъдат дерогирани със споразумение, което се отнася до договор за застраховка дотолкова, доколкото покрива един или повече от рисковете по член 16.

В член 16 са изброени посочените рискове, като съгласно член 16, параграф 5 същият обхваща „независимо от точки 1—4, всякакви „големи рискове“, съгласно определението в Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II)“.

Член 13 от Директива Платежоспособност II съдържа дълъг списък от определения, а „големи рискове“ означава по-специално „рискове, класифицирани в класовете 4, 5, 6, 7, 11 и 12 на част А от приложение I“ (вж. член 13, т. 27, буква а).

Съгласно приложение 7 към Закона за финансовите предприятия, който транспонира разпоредбите на директивата, клас 6 се отнася до: „Кораби (морски, езерни, речни и канални плавателни съдове): всички вреди или погиване на речни и канални плавателни съдове, езерни плавателни съдове [и] морски плавателни съдове.“

В съответствие с обичайното езиково значение въпросната ветроходна лодка, която в съставените на английски език договор за продажба и

застрахователен договор при продажба е обозначена като „vessel [плавателен съд]“, същата трябва да се разглежда като плавателен съд, попадащ в клас 6.

В този контекст и в съответствие със значението на клас 6, посочено от датския орган за финансов надзор, съдът приема, че застрахователният договор между страните покрива „големи рискове“. В допълнение това не може да се счита за несъвместимо с факта, че разглежданият застрахователен договор се отнася до ветроходна лодка, която е закупена и е застрахована за сумата от 315 000 EUR.

Съдът счита, че няма основание да се възприеме тълкуването на член 16 от Регламент Брюксел I, изтъкнато при условията на евентуалност от [жалбоподателите], според което тази разпоредба урежда изцяло търговското използване на плавателни съдове.

Съответно съдът приема, че споразумението за избор на съд между страните е действително и следователно искът трябва да бъде предявен пред (компетентния) нидерландски съд“.

4. Жалбоподателите подават жалба до Апелативния съд за Източния регион, Дания, като искат делото да бъде върнато за ново разглеждане или, при условията на евентуалност, да бъде разгледано от Апелативния съд за Източния регион, Дания, тъй като според жалбоподателите ветроходната лодка не попада в обхвата на член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I, тъй като е плавателен съд за развлечение. Поради това твърдят, че искът правилно е бил предявен пред съда в Хелзингор като първа инстанция.
5. С определение от 12 ноември 2020 г. Апелативният съд за Източния регион, Дания, решава да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз относно тълкуването на член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I.

В. Датски разпоредби относно подсъдността и споразуменията за избор на съд

1. Глава 22 от Гражданския процесуален кодекс урежда правилата относно подсъдността и споразуменията за избор на съд. От значение по делото са членове 244-247, които са формулирани, както следва:

„**Член 244** В случаите на потребителски договори, които не са сключени лично в търговски обект на търговеца, потребителят може да предяви иск срещу търговеца пред съдилищата по своето местоживееене.

Член 245 Страните могат да се споразумеят пред кое от няколко равни по ранг съдилища трябва да бъде предявен искът.

Алинея 2 При потребителски договори предварителните споразумения за избор на съд не обвързват потребителя.

[...]

Член 246 Искове срещу физически лица, търговски дружества, сдружения, частни институции и други организации, които нямат местоживеене в Дания, могат да бъдат предявявани в Дания, ако съдът може да се счита за компетентен да разгледа делото съгласно член 237, член 238, параграф 2, член 241, член 242, член 243 и член 245. По дела, свързани с потребителски договори, потребителят може да предяви иск срещу лицата и организациите, посочени в първото изречение, пред съдилищата по своето местоживеене, ако сключването на договора е било предшествано от представяне на конкретна оферта или реклама в Дания и потребителят е предприел в Дания необходимите действия за сключването на договора.

[...]

Член 247 В случаите, попадащи в приложното поле на международно споразумение, което е транспонирано в датското право със Закона за Брюкселската конвенция и др. или със Закона за признаване и изпълнение на определени чуждестранни съдебни решения и др. по граждански и търговски дела, включително с указ съгласно тези закони, се прилагат правилата относно подсъдността на съответното споразумение. Посоченото не се прилага при искове, предявени пред юрисдикцията, посочена в член 246а, които попадат в обхвата на Конвенцията от 10 май 1952 г. относно задържането на морски кораби.

[...]“.

Г. Разпоредби на правото на Съюза

1. Съображения 18 и 19 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (Регламент Брюксел I) гласят следното:

„(18) Във връзка със застраховането, потребителските и трудовите договори по-слабата страна следва да бъде защитена от правила за компетентност, които са в по-висока степен благоприятни за нейните интереси, отколкото общите правила.

(19) Автономията на страните по договор, различни от застрахователен, потребителски или трудов договор, където се допуска само ограничена автономия при избора на компетентен съд, следва да бъде съблюдувана при условията за изключителните основания за компетентност, предвидени в настоящия регламент.

[...]"

2. Раздел 3 от регламента, който урежда компетентността по дела във връзка със застраховане, гласи по-специално:

„**Член 10** По дела във връзка със застраховане компетентността се определя от нормите на настоящия раздел, без да се засягат разпоредбите на член 6 и член 7, параграф 5.

Член 11 Срещу застраховател с местоживееене в държава членка може да бъде предявен иск:

- а) в съдилищата на държавата членка, където той има местоживееене;
- б) в друга държава членка в случай на искове, предявени от притежателя на полицата, застрахования или трето ползващо се лице, в съдилищата по мястото, където ищецът има местоживееене; или

[...]

Член 15 Разпоредбите на настоящия раздел могат да се дерогират само със споразумение:

- 1) което е сключено след възникване на спора;
- 2) което допуска притежателят на полицата, застрахованият или третото ползващо се лице да предявят иск в съдилища, различни от тези, посочени в този раздел;
- 3) което е сключено между притежател на полица и застраховател, ако и двамата по време на сключване на договора са имали местоживееене или обичайно пребиваване в една и съща държава членка, и което споразумение предоставя компетентност на съдилищата на тази държава членка, дори ако вредоносното събитие се случи в чужбина, при условие че това споразумение не противоречи на правото на тази държава членка;
- 4) което е сключено с притежател на полица, който няма местоживееене в държава членка, освен дотолкова, доколкото застраховката е задължителна или е относно недвижима собственост в държава членка; или

- 5) което се отнася до договор за застраховка дотолкова, доколкото покрива един или повече от рисковете по член 16.

Член 16 Рисковете по член 15, параграф 5 са следните:

- 1) всякаква загуба или вреда на:
 - а) морски кораби, инсталации, разположени край бреговете или в открито море, или въздухоплавателно средство, произтичащи от рискове, които са свързани с използването им за търговски цели;
 - б) транзитни стоки, различни от багажа на пътниците, когато транзитът се състои или включва товар на такива кораби или въздухоплавателни средства;
 - 2) всякаква отговорност, различна от тази за телесна повреда на пътници или загуба или увреждане на багажа им:
 - а) произтичаща от използването или експлоатацията на кораби, инсталации или въздухоплавателни средства, както са посочени в точка 1, буква а), доколкото по отношение на последните законът на държавата членка, в която е регистрирано въздухоплавателното средство, не забранява клаузи за предоставяне на компетентност при застраховането срещу такива рискове;
 - б) за загуба или повреда, причинени от транзитни стоки, както са описани в точка 1, буква б);
 - 3) всякаква финансова загуба във връзка с използването или експлоатацията на кораби, инсталации или въздухоплавателни средства, както са посочени в точка 1, буква а), и по-специално загуба на редовен или чартърен товар;
 - 4) всякакъв риск или интерес във връзка с някой от тези по точки 1—3;
 - 5) независимо от точки 1—4, всякакви „големи рискове“, съгласно определението в Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II)“.
3. Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Директива Платежоспособност II) гласи:

„Член 2

[Приложно поле]

1. Настоящата директива се прилага за предприятия за пряко животозастраховане или общо застраховане, които са установени на територията на държава членка, или които желаят да бъдат установени там.

Тя също така се прилага за презастрахователните предприятия, които извършват само презастрахователна дейност и които са установени на територията на държава членка или които желаят да бъдат установени там, с изключение на дял IV.

2. По отношение на общото застраховане, настоящата директива се прилага към общите застрахователни дейности от класовете, посочени в приложение I, част А.

[...]

Член 13**[Определения]**

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

(27) „големи рискове“ означава:

- а) рискове, класифицирани в класовете 4, 5, 6, 7, 11 и 12 на част А от приложение I;
- б) рискове, класифицирани в класовете 14 и 15 на част А от приложение I, когато титулярът на полицата е ангажиран професионално в промишлена или търговска дейност или в някоя от свободните професии, и рисковете са свързани с такава дейност;
- в) рискове, класифицирани в класовете 3, 8, 9, 10, 13 и 16 по част А от приложение I дотолкова, доколкото титулярът на полицата превиши границите на най-малко два от следните критерии:
 - i) общо по баланс: 6 200 000 EUR;
 - ii) нетен оборот по смисъла на Директива 78/660/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г. приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества: 12 800 000 EUR;
 - iii) средно 250 заети лица през финансовата година.

[...]

ПРИЛОЖЕНИЕ I

КЛАСОВЕ ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ

A. Класификация на рисковете според класа застраховка

[...]

6. Кораби (морски, езерни, речни и канални плавателни съдове)

Всички вреди или погиване на:

- речни и канални плавателни съдове,
- езерни плавателни съдове,
- морски плавателни съдове“.

4. Що се отнася до произхода и формулировката на член 15, параграф 5, в параграфи 140 и 141 от доклада Schlosser по Конвенцията за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия към Брюкселската конвенция (ОВ С 59, 1979 г., стр. 71) се посочва следното:

„140. Искането на Обединеното кралство за специални правила за застраховане на големи рискове беше вероятно най-трудният проблем пред работната група. Искането се основаваше на разбирането, че концепцията за социална защита, която е в основата на ограничаването на допустимостта на разпоредби, предоставящи компетентност по застрахователни въпроси, вече не е оправдана, когато титулярите на полици са мощни предприятия. Проблемът се състоеше в намирането на подходяща разделителна линия. При обсъждането на Втората директива за застраховането вече беше установена невъзможността за критерии да се приемат абстрактни, общи фактори като капитал на дружеството или оборот. Единственото решение беше да се проучи кои видове застрахователни договори по принцип се сключват само от титуляри на полици, които не се нуждаят от социална защита. Въз основа на това не би могло да се предостави специално третиране на индустриалното застраховане като цяло.

[...]

Резултатът от разглеждането на всички тези въпроси е решението, което се съдържа в новия член 12, параграф 5, допълнен с член 12a: споразуменията за избор на съд по принцип се третират по специален начин в морското застраховане и в някои сектори на авиационното застраховане.

[...]

За да се избегнат трудности и различия в тълкуването, трябваше да се изготви списък на видовете полици, за които се разширява допустимостта на споразуменията за избор на съд. Идеята да се направи препратка за тази цел към списъка на класовете застраховки, съдържащ се в приложението към Първата директива на Съвета от 24 юли 1973 г. (73/239/ЕИО), се оказа неподходяща. Използваната там класификация отчиташе нуждите на държавното управление на застраховането и не беше насочена към справедливо балансиране на частните застрахователни интереси. Поради това нямаше друга алтернатива, освен да се изготви отделен списък за целите на Конвенцията от 1968 г. Посочените по-долу коментари се отнасят до списъка и до класовете застраховки, които не са включени в него.

141. Член 12а, параграф 1, буква а)

Тази разпоредба се прилага само за застраховка на корпуса, но не и за застраховка „Гражданска отговорност“. Терминът „морски кораби“ означава всички плавателни съдове, предназначени за пътуване по море. Това включва не само кораби в традиционния смисъл на думата, но и плавателни съдове на въздушна възглавница, на подводни криле, шлепове и лихтери, използвани в морето. Той обхваща и плаващи съдове, които не могат да се движат на собствена тяга, например инсталации за проучване и добив на нефт, които се движат по вода. Инсталациите, които са здраво закотвени или следва да бъдат закотвени на морското дъно, във всички случаи са изрично включени в текста на разпоредбата. Разпоредбата обхваща също така кораби в процес на строителство, но само доколкото вредите са резултат от морски риск. Това са вреди, причинени от факта, че корабът е на вода, а не вреди, които възникват на сух док или в цеховете на корабостроителниците“.

5. Съображения 2, 4 и 7 от Решение на Съвета от 4 декември 2014 година за одобряване от името на Европейския съюз на Хагската конвенция от 30 юни 2005 г. за споразуменията относно избор на съд (2014/887/ЕС) гласят по-специално следното:

„(2) Конвенцията за споразуменията относно избор на съд, сключена на 30 юни 2005 г. в рамките на Хагската конференция по международно частно право („конвенцията“), допринася успешно за насърчаване на автономията на страните по международни търговски сделки и повишаване на предвидимостта при съдебното уреждане на спорове по такива сделки. По-специално конвенцията осигурява необходимата правна сигурност на страните, че тяхното споразумение за избор на съд ще бъде спазено и че съдебно решение, постановено от

избрания съд, ще може да бъде признато и изпълнено при дела от международен характер.

[...]

(4) Конвенцията засяга вторичното законодателство на Съюза относно компетентността въз основа на избора на страните и относно признаването и прилагането на произтичащите съдебни решения, по-специално Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета, който трябва да бъде заменен, считано от 10 януари 2015 г., с Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета.

[...]

(7) Освен това при одобряването на конвенцията Съюзът следва да направи декларация по член 21, с която застрахователните договори по принцип да се изключат от приложното ѝ поле, като се запазят някои строго определени изключения. Целта на декларацията е да се запазят защитните правила за компетентност в полза на титуляря на полицата, застрахованото лице или трето ползващо се лице при дела, свързани със застраховане съгласно Регламент (ЕО) № 44/2001. Изключването следва да бъде ограничено до необходимото за защита на интересите на по-слабите страни по застрахователни договори. Ето защо то следва да не обхваща презастрахователните договори нито договорите за големи рискове. Същевременно Съюзът следва да направи едностранна декларация, в която да заяви, че на по-късен етап може да преразгледа необходимостта от поддържане на декларацията си по член 21 в зависимост от придобития опит от прилагането на конвенцията“.

6. Едностранната декларация на Европейския съюз в момента на одобряване на Хагската конвенция от 30 юни 2005 г. за споразуменията относно избор на съд („конвенцията“), направена в съответствие с член 21 от конвенцията, която представлява приложение I към Решението на Съвета от 4 декември 2014 г., гласи по-специално:

„Целта на настоящата декларация, с която от обхвата на конвенцията се изключват определени застрахователни договори, е да се защитят определени титуляри на полици, застраховани лица или трети ползващи се лица, които съгласно вътрешното право на ЕС получават специална закрила.

1. В съответствие с член 21 от конвенцията Европейският съюз декларира, че няма да прилага конвенцията спрямо застрахователни договори, с изключение на предвиденото в параграф 2 по-долу.
2. Европейският съюз ще прилага конвенцията спрямо застрахователни договори в следните случаи:

[...]

- г) когато споразумението за избор на съд се отнася за застрахователен договор, обхващащ един или повече от следните рискове, които се считат за големи рискове:
- і) всякакви загуби или вреди, произтичащи от рискове, които са свързани с използването им за търговски цели, на:
 - а) морски кораби, инсталации, разположени край бреговете или в открито море, или плавателни съдове по реки и канали и езерни плавателни съдове“.

Д. Практика на Съда на Европейския съюз

1. В решението си от 27 февруари 2020 г., *Valta/Grifs AG*, C-803/18, Съдът тълкува член 15, параграф 5 и член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I в контекста на производство между *Valta*, застрахователно дружество, установено в Латвия, и *Grifs AG*, охранително дружество, регистрирано в Литва, във връзка с плащането на застрахователно обезщетение. По това дело запитващата юрисдикция уточнява, че разглежданият в главното производство застрахователен договор покрива „големи рискове“ по смисъла на член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I. В точка 37 от решението Съдът отбелязва, че в решение от 13 юли 2017 г., *Assens Havn*, C-368/16, Съдът е припомнил, че в материята на застраховането предоставянето на компетентност остава стриктно ограничено от целта за защита на икономически по-слабата страна.
2. Отговорът, даден от Съда е, че член 15, параграф 5 и член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I трябва да се тълкуват в смисъл, че клаузата за предоставяне на компетентност, предвидена в договор за застраховка за „голям риск“ по смисъла на последната разпоредба, сключен от притежателя на полицата и застрахователя, не може да бъде противопоставена на застрахованото с този договор лице, което не е професионалист в сектора на застраховането, не се е съгласявало с тази клауза и чието местоживееие е в държава членка, различна от тази по местоживееенето на притежателя на полицата и на застрахователя.

Е. Становище на жалбоподателите:

1. Жалбоподателите твърдят, че член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I покрива „големи рискове“ само когато вредата е настъпила, докато застрахованият плавателен съд се използва за търговски цели и настъпването на вредата е свързано с това.

2. Жалбоподателите поддържат, че тълкуването на член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I, според което „големите рискове“ включват всеки плавателен съд, независимо от неговия размер и предназначение, включително плавателни съдове за развлечение, използвани за частни цели, противоречи на съображения 18 и 19 от регламента и на целта да се защити по-слабата страна в договорните отношения.
3. Това тълкуване се подкрепя от класификацията в член 3, букви а), б), в), е) и й) от Директива (ЕС) 2016/1629 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на техническите изисквания за плавателните съдове по вътрешните водни пътища, както и от определения, съдържащи се в член 2, точки 1—6 от Lovbekendtgørelse nr. 74 af 17. januar 2014 om skibes besætning (Консолидиран закон № 74 от 17 януари 2014 г. относно екипажите на плавателни съдове), която е в съответствие с международните определения за различните видове плавателни съдове и е формулирана, както следва:

„Член 2

За целите на настоящия закон следните понятия имат посоченото значение:

- (1) „Търговски плавателен съд“: всеки плавателен съд, различен от риболовен плавателен съд и плавателен съд за отдих.
 - (2) „Пътнически плавателен съд“: плавателен съд, който превозва повече от 12 пътници.
 - (3) „Товарен плавателен съд“: търговски плавателен, който не е пътнически плавателен съд.
 - (4) „Риболовен плавателен съд“: плавателен съд, чиято националност е обозначена с външен идентификационен номер.
 - (5) „Плавателно съд за отдих“: плавателен съд, който не се използва за търговски цели. При съмнение Датската морска администрация определя дали даден плавателен съд може да се счита за плавателен съд за отдих.
 - (6) „Морски плавателен съд“: плавателен съд, използван извън пристанища, реки, езера и други защитени плитководи“.
4. Ако се предвиждаше плавателните съдове за отдих да бъдат включени в клас 6 съгласно член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I, те щяха да бъдат изрично посочени в списъка за клас 6 в приложението. От описанието на клас 6 от част А на приложение I следва логично да се разбира, че всички вреди или погиване на „речни и канални плавателни

съдове, езерни плавателни съдове и морски плавателни съдове“ се включва в „морски, езерни и речни и канални плавателни съдове“.

5. От съображения 4, 5 и 7 от Решение на Съвета от 4 декември 2014 година за одобряване от името на Европейския съюз на Хагската конвенция от 30 юни 2005 г. за споразуменията относно избор на съд става ясно, че декларацията е направена с оглед на Регламент 44/2001 (понастоящем Регламент Брюксел I) с цел да се запазят защитните правила за компетентност в полза на титуляря на полицата. Що се отнася до едностранната декларация на Европейския съюз в момента на одобряване на Хагската конвенция от 30 юни 2005 г. за споразуменията относно избор на съд („конвенцията“) в съответствие с член 21 от нея, която представлява приложение I към решението на Съвета, от точки 1 и 2, буква г) може да се направи извод, че големите рискове включват само загуби или вреди по-специално на плавателни съдове, свързани с използването им за търговски цели.

Ж. Становище на ответника

1. Ответникът оспорва компетентността на съда в Хелзингор по настоящото дело.
2. От сключения застрахователен договор е видно, че през 2013 г. страните са сключили споразумение относно подсъдността и следователно искът срещу ответника трябва да бъде предявен в Нидерландия пред „компетентен съд в Нидерландия“ (вж. клауза 1.7.6 от споразумението).
3. На първо място се твърди, че жалбоподателят, въпреки че е потребител, е сключил с ответника обвързващ застрахователен договор и обвързващо споразумение за избор на съд, съгласно които компетентен е съдът в Нидерландия. Договорената компетентност е валидна независимо от Хагската конвенция.
4. Съгласно член 11, параграф 1, буква б) от Регламент Брюксел I срещу ответника по принцип може да бъде предявен иск пред съда по местоживееене на жалбоподателя в главното производство, а именно пред съда в Хелзингор.
5. Съгласно член 15 от този регламент обаче страните по застрахователния договор могат да се отклонят от това правило. Това може да стане чрез споразумение за избор на съд съгласно член 15, параграф 5, дотолкова, доколкото то покрива един или повече от рисковете по член 16.
6. Понятието „големи рискове“ е определено в член 13, т. 27 от Директива 73/239/ЕИО на Съвета, изменена с Директива 88/357/ЕИО и Директива

90/618/ЕИО, която последно е въведена в датското законодателство с Lov nr. 308 af 28. marts 2015 om ændring af lov om finansiel virksomhed (Закон № 308 от 28 март 2015 г. за изменение на Закона за финансовите предприятия).

7. Съгласно член 13, параграф 27, буква а) от тази директива рисковете, класифицирани по-специално в клас 6 от част А на приложение I, попадат в категорията „големи рискове“. Списъкът с класовете застраховки фигурира и в приложение 7 към Lov nr. 1447 af 11. september 2020 om finansiel virksomhed (Закон № 1447 от 11 септември 2020 г. за финансовите предприятия). В него се посочва следното:

„[...]

Застраховка – вреди

Класификация на рисковете според класовете застраховки.

[...]

б. Кораби (морски, езерни, речни и канални плавателни съдове): Всички вреди или загуби на речни и канални плавателни съдове, езерни и морски плавателни съдове.

[...]“.

8. Следователно въпросният клас обхваща кораби (морски, езерни и речни и канални плавателни съдове), доколкото се отнася до всички вреди или загуби на речни и канални плавателни съдове, езерни и морски плавателни съдове.
9. Може да се посочи и електронното писмо на Датския финансов орган от 30 юни 2016 г., в което по-специално отбелязва:

„Клас 6, който е описан в приложение I към Директива Платежоспособност II, е въведен в датското законодателство със Закона за финансовите предприятия, приложение 7, точка 6.

Клас 6 е застраховката на корпуса и покрива както търговското, така и частното използване на плавателни съдове за корабоплаване.

Застраховката на корпуса е застраховка срещу вреди, причинени на застрахованото имущество (в този случай кораби, лодки и други плавателни съдове), включително, най-общо, в случай на погиване на това имущество в резултат на кражба и пр.“.

10. На тези основания се твърди, че в обхвата на определението за „големи рискове“ по член 16 от Регламент Брюксел I попада застраховка на корпуса като разглежданата и следователно съгласно член 15, параграф

- 5 във връзка с член 16, параграф 5 е позволено да се сключи споразумение за избор на съд като разглежданото в главното производство.
11. Оспорва се дали фактът, че Съюзът (а впоследствие и Дания) обявява, че не възнамерява да прилага Хагската конвенция за застрахователни договори – освен в рамките на търговски отношения – означава, че не се прилага споразумението за избор на съд. Поради това се поддържа, че Регламент Брюксел I е приложим в настоящия случай и гореспоменатата декларация не променя това обстоятелство.
 12. Твърди се, че тази декларация просто означава, че в тези случаи Хагската конвенция не се прилага в специфичния контекст на Европейския съюз. В такива случаи се прилагат собствените правила на Европейския съюз.
 13. Следователно декларацията трябва да се разбира в смисъл, че Хагската конвенция не предоставя на частните притежатели на полици адекватна защита съгласно правилата на Съюза. Поради това частните притежатели на полици могат да се позовават на собствените правила на Съюза, включително на Регламент Брюксел I.
 14. От съображение 7 от Решението на Съвета от 4 декември 2014 г. (2014/887/ЕС) следва, че Хагската конвенция не се прилага за застрахователни производства между страни, от които поне едната не е икономически оператор, когато и двете са обхванати от правото на Съюза. При такива производства се прилага Регламент Брюксел I.

3. Мотиви на Апелативния съд за Източния регион, Дания

1. Апелативният съд за Източния регион, Дания, намира, че с оглед на текста на член 16, параграф 1, буква а) и параграф 5 от Регламент Брюксел I във връзка с посоченото относно големите рискове в рамките на клас 6 от част А на приложение I към Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Директива Платежоспособност II) и във връзка с основната цел на правилата относно споразуменията за избор на съд, възниква съмнение дали член 16, параграф 5 от Регламент Брюксел I трябва да се тълкува в смисъл, че тази разпоредба обхваща застраховката на корпуса на плавателни съдове за развлечение, които не се използват за търговски цели.
2. Тъй като трябва да се приеме, че изясняването на този въпрос е от решаващо значение за решаването на делото и съществуващото съмнение е относно тълкуването на норма от правото на Съюза, Апелативният съд за Източния регион, Дания, намира за необходимо да

спре производството и да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз.

Постанови:

Апелативният съд за Източния регион, Дания, отправя до Съда на Европейския съюз следния въпрос:

Трябва ли член 15, параграф 5 от Регламент Брюксел I във връзка с член 16, параграф 5 от него да се тълкува в смисъл, че застраховката на корпуса на плавателни съдове за развлечение, които не се използват за търговски цели, попада в обхвата на изключението, предвидено в член 16, параграф 5 от същия регламент, и следователно съгласно член 15, параграф 5 от него е действителен застрахователен договор, съдържащ споразумение относно избор на съд, дерогиращо правилото, предвидено в член 11 от същия?